

Notitie jeugdbeleid

Deventer, juni 2006

Inleiding

In het Sociaal Programma 2005 – 2009 is als één van de prioritaire thema's jeugd en onderwijs opgenomen. Een doorgaande leerlijn, gebiedsgericht werken en de aanpak van overlastgevende jongeren zijn binnen dit thema de onderwerpen waarop ingezet wordt.

De gemeenteraad heeft, tijdens een discussie over subsidiering van jongerenorganisaties, aangegeven een bredere discussie te willen voeren over het jeugdbeleid.

Ook binnen het Stedelijk Netwerk 0-23 jaar is er behoefte aan een centraal kader waaraan diverse deel keuzes kunnen worden opgehangen.

In deze notitie wordt hiertoe een eerste aanzet gegeven. Input voor deze notitie is geleverd vanuit een themabijeenkomst van het Stedelijk Netwerk, met medewerking van prof. dr. Micha de Winter. Er is bewust voor gekozen de notitie beperkt te houden tot een korte omschrijving van het centrale uitgangspunt en niet uitgebreid in te gaan op de beleidsterreinen waar het jeugdbeleid aan raakt (b.v. speelvoorzieningenbeleid, sportbeleid, armoedebeleid, enz.).

De notitie biedt een centraal uitgangspunt en inzicht in de thema's die nu en de komende jaren actueel zijn en gerealiseerd dienen te worden.

Probleem

Er ontbreekt een kader van waaruit alle initiatieven rondom kinderen en jongeren worden ingevuld. Het Sociaal Programma vult deze leemte niet.

Doel

- Benoemen van een centraal uitgangspunt / kader rondom het opgroeien van kinderen en jongeren, waar alle inzet rondom jongeren aan opgehangen kan worden.

Subdoelen

- Helderheid over inzet preventief en repressief
- Evenwicht en samenhang in de inzet die vanuit verschillende invalshoeken t.a.v. kinderen / jongeren wordt gepleegd.
- Invulling vijf gemeentelijke functies (informatie/advies, signalering, toeleiding, licht pedagogische hulp, coördinatie van de zorg)
- Duidelijkheid over positie en (financiële) mogelijkheden huidige jongerenorganisaties

Missie

Investeren in de jeugd, is investeren in Deventer.

Visie

De gemeente Deventer wil samen met bewoners en instellingen bouwen aan een stad waarin er voor kinderen en jongeren ruimte is en mogelijkheden zijn om zich te ontwikkelen en ontplooiën in een mate die past bij hun kwaliteiten en interesses. Dit alles in een juiste balans met de omgeving waarin zij zich bevinden.

Kader

De uitgangspunten in het Sociaal Programma bij het thema jeugd en onderwijs richten zich vooral op problemen: schooluitval, aanpak overlastgevende jongeren. Een duidelijke preventieve insteek ontbreekt.

Tijdens het Stedelijk Netwerk overleg is een eerste aanzet gedaan om tot een centraal uitgangspunt, waar de sporen uit het sociaal programma onder passen, te komen.

Binding

Wij zijn van mening dat we als uitgangspunt voor het jeugdbeleid van de komende jaren het creëren van binding centraal moeten stellen. Binding is wederkerig. Binding tussen het kind en ouders, met de school, met de buurt en met de samenleving. Kinderen en jongeren moeten het gevoel hebben dat ze er toe doen.

Maar even belangrijk; ook binding tussen de samenleving met het kind, de buurt met het kind, de school met het kind en ouders met het kind. Als je je verbonden voelt met een school, buurt, wijk of stad, dan doe je hier ook wat voor. De kans dat daarmee jongeren ook na hun jeugd verbonden blijven met Deventer neemt hiermee toe.

In jeugdbeleidland wordt steevast gesproken over 85% / 15 %. Met het merendeel van de kinderen komt alles goed terecht. Met een beperkt deel gaat het minder goed en een nog beperkter groep zal het niet redden. Binding als centraal kader richt zich niet alleen op de 'probleemgroep', maar richt zich op iedere jongere. Waarbij het wel mogelijk moet blijven om voor specifieke doelgroepen maatwerk te leveren.

Vanuit het centrale uitgangspunt binding wordt afgeleid tevens invulling gegeven aan het aanleren van democratische waarden en het bevorderen van de integratie. In een maatschappij waarin traditionele sociale verbindingen niet meer bestaan en individualisering hoogtij viert, is het niet langer vanzelfsprekend dat kinderen democratische waarden voldoende meekrijgen. Daarnaast valt de term 'burgerschap' niet meer weg te denken uit de maatschappelijke discussie over integratie. Burgerschap is te specificeren als het actief deel nemen door personen en groepen aan alle aspecten van de samenleving. Het gaat hierbij om de bereidheid en het vermogen onderdeel uit te maken van een gemeenschap en daaraan bij te dragen.

Wat willen we, wat streven we na?

- Ontwikkelen van talenten, optimale ontplooiingskansen voor alle jeugdigen.
- We richten ons op de gehele doelgroep van 0 tot 23 jarigen
- Het beleid moet toegesneden zijn op het individu. Maatwerk en fysieke nabijheid van voorzieningen is belangrijk.
- We kunnen niet alles oppakken, er moeten keuzes gemaakt worden.
- Per wijk moeten uitgangspunten/wenselijk streefbeeld geformuleerd worden, toegesneden op jeugd en onderwijs.
- Ook moet duidelijk worden waar de knelpunten per wijk zitten. Om vervolgens de inzet te kunnen bepalen.

Hierbij zullen we ons handelen steeds baseren op de uitgangspunten:

- Eigen initiatief en verantwoordelijkheid van burgers en instellingen
- Gebruik maken van de 'kracht van de stad'
- Versterking van de regierol van de gemeente
- Minder beleid, meer doen

Vertaling naar de praktijk

We geven invulling aan het uitgangspunt binding vanuit de diverse leefomgevingen waarin het kind zich bevindt. Hierbij stellen we het kind / jongere centraal en heeft vooral de preventieve insteek prioriteit.

Binding tussen ouder en kind

- Eén herkenbaar punt voor alle vragen van ouders en professionals (b.v. leerkrachten, peuterspeelzaalleidsters) over opvoeden en opgroei (op korte termijn stedelijk zorgloket 0-12 jaar, aanvullend op langere termijn 1 fysiek punt, centrum voor jeugd en gezin, per wijk)
- Een op de vraag afgestemd en samenhangend aanbod van opvoed ondersteunende activiteiten
- Samenhang in de zorgstructuren 0 -12 en 12 - 23 jaar (incl. afstemming diverse hulpverleners)
- Signalen rondom probleemgezinnen / - kinderen komen op één punt terecht (digitaal signaleringsinstrument / verwijsindex en het zorgloket)
- Peuterspeelzaal aanbod per wijk, met maatwerk (VVE) voor kinderen met een taalachterstand (incl. ouderprogramma)

Partners: Carinova (AMW en JGZ), GGD, Raster, WSNS, ROC, peuterspeelzaalaanbieders

Binding tussen kind en school

- (van 4 naar) 6 Brede Scholen (die werken volgens de kwaliteitscriteria Brede School, thematisch, aanbod afgestemd op de wijk, naschoolse opvang)
- Versterken onderwijskundige lijn
- Veilige school
- Realiseren aansluiting met de arbeidsmarkt

Partners: Stichting Brede School, primair onderwijs, EHL, ROC, Leeuwenkuil, bibliotheek

Binding tussen kind en buurt/wijk

- Zie 6 Brede Scholen
- Per wijk een jongerencentrum en/of jongerenruimte (min. 7, max. 10), waarin jongeren vanaf ongeveer 6 jaar vrijwel dagelijks terecht kunnen voor inloop en activiteiten (evt. gecombineerd het centrale punt voor alle vragen van ouders m.b.t. opvoeden en opgroeien)
- Jongeren hebben invloed op wat er in hun wijk gebeurt
- Voldoende ontmoetingsplekken (buiten) voor jongeren

Partners: jongerenwerk, jongerenorganisaties, Carinova (AMW, JGZ), GGD, Stichting Brede School, primair onderwijs

Binding tussen kind en stad / samenleving

- Bevorderen deelname aan gemeenschaps- of verenigingsleven
- Jongeren met een meervoudige problematiek of veelvuldige contacten met politie/justitie zijn in beeld en worden geholpen (niet vrijblijvend)
- Opvang voor zwerfjongeren

Partners: scouting, sportverenigingen, partners binnen Coach, partners Start/Werkhotel, Leeuwenkuil.

(ketenver)Binding tussen de diverse leefomgevingen

Wij vinden het belangrijk dat de bovenstaande uitwerking van binding vanuit diverse leefomgevingen geen op zich zelf staande onderdelen worden. Daarmee bedoelen we dat het belangrijk is dat informatie rondom een kind en het gezin wordt door gegeven. Overgangen van b.v. het peuterspeelzaalwerk naar het primair onderwijs en de overgang vanuit primair onderwijs naar voortgezet onderwijs moeten spoelen verlopen met een 'warme' overdracht van informatie.

Twee acties worden hiervoor de komende periode in ieder geval opgezet.

- Realiseren van een digitaal signaleringsinstrument.
- Realiseren zorgstructuur 0-23 jaar.

Inzet 2005 - 2009

Vanuit het sociaal programma 2005 – 2009 zullen we ons de komende jaren op de volgende punten inzetten:

- Versterken onderwijskundige lijn (voorkomen uitval, inzet op taalontwikkeling schakelklassen/VVE)
- Ontwikkelen van een gebiedsgerichte aanpak
- Aanpak overlastgevende jongeren (o.a. ambulante jongerenwerk, protocol Raster/KIJ, aanpak harde kern)

Daarop aansluitend of aanvullend zetten we ons de komende jaren in voor:

1. behouden vier jongerenorganisaties (jongerencentra), met uitbouw naar alle 6 wijken
Op dit moment worden vier jongerenorganisaties (Walhalla, Don Bosco, The Mall en The Base) gesubsidieerd om inlopen en jongerenactiviteiten te organiseren. Dit vindt plaats vanuit jongerencentra in 3 wijken. Wens is dit te behouden en uit te bouwen naar minimaal 1 jongerencentrum per wijk. De, tijdens de behandeling van de Vjn 2007 aangenomen, motie Christen Unie geeft de opdracht om in 2007 al één extra jongerencentrum te realiseren. Tevens is een duidelijke afstemming jongerenwerk Raster en inzet jongerenorganisaties wenselijk. In najaar 2006 volgt college en raadsvoorstel.

2. Plan van aanpak spoor overlastgevende jongeren.
Daarbij wordt de keten jeugdnetwerk (wijkgericht) tot en met Coach (stedelijk) versterkt. Groepen jongeren in de wijk signaleren en activiteiten bieden, de probleemjongeren doorverwijzen naar één centraal meldpunt: Coach, waar ze een individueel traject wordt geboden, vergelijkbaar met de veelplegersaanpak.
In najaar 2006 volgt een college en raadsvoorstel.
3. Invoeren digitaal signaleringsinstrument (mogelijk naar Enschede's model)
Alle signalen over problemen met opvoeden en opgroeien worden door instellingen/hulpverleners geregistreerd in een systeem. Zodra er meerdere signalen zijn (2 a 3), is één instelling verantwoordelijk voor het coördineren van de hulpverlening. Gemeente heeft hierover reeds convenant met GGD en Carinova gesloten. Provincie wil 'Enschedees model' (VIS2) verspreiden over de provincie.
Eind 2006 worden het college en de raad geïnformeerd over de stand van zaken en voorwaarden + tijdspad voor realisatie
4. opzetten Start / werkhotel, m.n. opvang van zwerfjongeren heeft prioriteit. College en raad zijn hierin geïnteresseerd. In het najaar van 2006 / begin 2007 voorstel over mogelijkheden realisatie, 2^e fase.
5. Voortzetting, uitbreiding zorgstructuur 0-12 jaar (eind 2007 eindigt impulsperiode waarmee met extra rijksgeld structuur goed is neergezet)
Er moet een heldere, duidelijke structuur zijn waar alle vragen rondom opvoeden en opgroeien gesteld kunnen worden en ouders het juiste aanbod snel en efficiënt wordt geboden. De reeds bestaande zorgstructuur binnen het primair onderwijs (WSNS) wordt daarvoor uitgebreid met aanbod vanuit Raster, GGD en Carinova en verbreedt van 4-12 naar 0-12 jaar. Gelijktijdig wordt binnen het VO (Etty Hillesum Lyceum) ook een verbeterde zorgstructuur opgezet en ontvangt het ROC in het kader van "Aanval op de uitval" middelen om een zorgstructuur op te zetten. Dit dient aan elkaar gekoppeld te worden. Tevens wordt gekeken naar het opzetten van centra voor jeugd en gezin (landelijke ontwikkeling)
Medio 2007 voorstel over mogelijkheden voortzetting / uitbreiding.
6. invulling van de vijf gemeentelijke functies.
De gemeente moet in het kader van preventief jeugdbeleid voldoende aanbod realiseren op de functies: informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulpaanbod, licht pedagogische hulpverlening en coördinatie van de zorg. Deze verantwoordelijkheid vloeit voort uit de Wet op de Jeugdzorg. Hieraan gekoppeld wordt ook uitvoering gegeven aan het actieprogramma jeugdbeleid – jeugdzorg dat de gemeente Deventer met de provincie Overijssel heeft afgesproken.
7. aanpak jeugdwerkloosheid in samenhang met aanpak voortijdig schoolverlaten.
8. Ontwikkeling van een breed scala aan trajecten waarbij jongeren, die vanwege gedragsproblemen niet (meer) mee kunnen komen, dan wel zich niet meer kunnen handhaven in het reguliere onderwijs, worden geholpen.

Financiën

Onderstaand een overzicht van gemeentelijke inzet t.b.v. het jeugdbeleid. Rijksinzet is niet meegenomen.

- Inzet uit sociaal programma en vjn 2003 (multifunctioneel jongerencentrum) t.b.v. jongerenorganisaties en jongerenactiviteiten
- Gelden preventief jeugdbeleid (motie Verhagen, worden uitgekeerd via rijksdoeluitkering jeugdgezondheidszorg)
- Maatwerk gelden jeugdgezondheidszorg
- Jongerenwerk Raster
- Randgroepjongerenwerk De KIJ
- Algemeen Maatschappelijk Werk
- Onderwijsbegeleidingmiddelen
- Peuterspeelzaalwerk (Raster + 6 overige psz)
- Brede School